

Bruxelles, 10. svibnja 2021.
(OR. en)

8396/21

COPS 174
POLMIL 61
CIVCOM 72
EUMC 98
CFSP/PESC 447
CSDP/PSDC 228
HYBRID 24
DISINFO 11

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 8280/21

Predmet: Zaključci Vijeća o sigurnosti i obrani

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o sigurnosti i obrani, koje je Vijeće odobrilo na sastanku održanom 10. svibnja 2021.

ZAKLJUČCI VIJEĆA O SIGURNOSTI I OBRANI

1. Podsjećajući na svoje zaključke o sigurnosti i obrani od 17. lipnja 2020. i nadovezujući se na izjavu članova i članica Europskog vijeća od 26. veljače 2021., Vijeće ostaje odlučno da nastavi s provedbom Unijina programa sigurnosti i obrane kako bi preuzeli veću odgovornost za svoju sigurnost. EU je predan provedbi Strateškog programa za razdoblje 2019. – 2024. strateški usmjerenijim djelovanjem i povećanjem kapaciteta EU-a za samostalno djelovanje. Konkretno, EU će promicati svoje interese i vrijednosti, jačati svoju otpornost i pripravnost za učinkovito rješavanje svih sigurnosnih prijetnji i izazova te promicanje mira i sigurnosti. EU je i dalje predan jačanju svoje sposobnosti da djeluje kao globalni pružatelj sigurnosti putem svojeg operativnog angažmana, osobito misijama i operacijama ZSOP-a, kao i produbljivanju sigurnosne i obrambene suradnje među državama članicama, povećanju ulaganja u obranu te jačanju razvoja civilnih i vojnih sposobnosti te operativne spremnosti unutar Unije. Unija je također i dalje predana bliskoj suradnji sa svojim partnerima, osobito s ključnim međunarodnim organizacijama i ključnim regionalnim partnerima. Snažniji EU u području sigurnosti i obrane koristit će globalnoj i transatlantskoj suradnji koja se oslanja na međunarodni poredak utemeljen na pravilima, u čijem središtu je UN, kao i učinkovitom multilateralizmu. Vijeće ponovno ističe svoju predanost bliskoj suradnji s NATO-om, u skladu s izjavom članova i članica Europskog vijeća od 26. veljače 2021.

S obzirom na povećanu globalnu nestabilnost Vijeće ističe da su poduzeti važni koraci i naglašava potrebu za potpunom provedbom zadaća i inicijativa pokrenutih posebno od 2016. kao daljnje postupanje na temelju Globalne strategije EU-a, kao i za poboljšanjem sigurnosnih i obrambenih politika, alata i instrumenata EU-a.

2. Vijeće pozdravlja trenutačne napore usmjerene na stvaranje ambicioznog i ostvarivog Strateškog kompasa, iskorištavajući na najbolji mogući način sve instrumente EU-a, uključujući civilne i vojne politike, alate i instrumente. Strateškim kompasom poboljšat će se i usmjeriti provedba razine ambicije u području sigurnosti i obrane dogovorene u studenome 2016. u kontekstu Globalne strategije EU-a. Tim se radom doprinosi daljnjem razvoju zajedničke europske kulture sigurnosti i obrane utemeljene na zajedničkim vrijednostima i ciljevima te poštovanju specifične prirode sigurnosnih i obrambenih politika država članica. Strateškim kompasom u tu će se svrhu definirati političke smjernice, konkretni ciljevi za sljedećih pet do deset godina u područjima kao što su upravljanje krizama, otpornost, razvoj sposobnosti i partnerstva. Uključivat će posebne rokove kako bi se doprinijelo brznoj provedbi i olakšalo redovito preispitivanje na političkoj razini.
3. U tom kontekstu Vijeće prepoznaje da prva sveobuhvatna analiza prijetnji EU-u, koju je provela Služba EU-a za jedinstvenu obavještajnu analizu na temelju detaljnih doprinosa obavještajnih službi država članica i koja je predstavljena državama članicama u studenome 2020., zajedno s drugim doprinosima, pruža važan doprinos razvoju Strateškog kompasa. Prepoznaje da bi to prvo, vrijedno iskustvo i iskustva stečena na temelju njega trebala dovesti do redovitijeg i sveobuhvatnijeg postupka analize obavještajnih podataka o prijetnjama i izazovima za EU, na temelju dobrovoljnih doprinosa država članica. Vijeće naglašava važnost tekućih neformalnih razmatranja među državama članicama koja se odvijaju u okviru faze strateškog dijaloga. Poziva Visokog predstavnika da u studenome 2021. predstavi prvi nacrt Strateškog kompasa za raspravu u Vijeću kako bi ga države članice donijele u ožujku 2022., u skladu s izjavom članova i članica Europskog vijeća od 26. veljače 2021.

4. Podsjećajući na vrijednu potporu koju oružane snage država članica EU-a pružaju civilnim tijelima u kontekstu pandemije bolesti COVID-19, Vijeće naglašava važnost civilno-vojne koordinacije radi potpore humanitarnoj pomoći i pomoći u slučaju katastrofe. Poziva ESVD i službe Komisije da dodatno doprinesu općoj pripravnosti i otpornosti EU-a, među ostalim osobito putem civilne zaštite, poštujući nadležnosti država članica, postojeće mandate i nadovezujući se na obavljeni rad te podložno dodatnim doprinosima i smjernicama koje trebaju pružiti države članice.
5. Ponovno naglašavajući važnost uzajamne pomoći i solidarnosti, u skladu s člankom 42. stavkom 7. UEU-a i člankom 222. UFEU-a, Vijeće pozdravlja tekući rad i napredak postignut u cilju jačanja zajedničkog razumijevanja o provedbi članka 42. stavka 7. UEU-a, posebno s pomoću simulacijskih vježbi i rasprava o politikama na temelju scenarija. Sa zanimanjem iščekuje dokument u kojem će se konsolidirati iskustva stečena tim vježbama i raspravama o politikama na temelju scenarija, koji će se predstaviti državama članicama do kraja godine. Vijeće poziva na daljnja razmatranja kao i vježbe, među ostalim u vezi s kiberdimenzijom, kojima se pokazuje solidarnost među državama članicama. Vijeće podsjeća da se obvezama za države članice koje proizlaze iz članka 42. stavka 7. UEU-a ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica. Podsjeća i na to da NATO i dalje predstavlja temelj kolektivne obrane za države koje su njegove članice.

6. Vijeće ponovno ističe učinak koji pitanja okoliša i klimatske promjene imaju na sigurnost i obranu te poziva na sveobuhvatnu provedbu Zajedničkog plana za klimatske promjene i obranu u skladu sa zaključcima Vijeća o klimatskoj i energetskej diplomaciji od 25. siječnja 2021. U tom pogledu Vijeće ponovno potvrđuje potrebu za bliskom suradnjom s državama članicama i iskorištavanjem mogućnosti bliskije suradnje s relevantnim međunarodnim partnerima kao što su UN, NATO, OESS i Afrička unija (AU). Potiče države članice da doprinesu konkretnim mjerama i poziva Visokog predstavnika da, djelujući i u svojstvu potpredsjednika Komisije te čelnika Europske obrambene agencije, dostavi prvo godišnje izvješće o postupku provedbe u prvoj polovici 2022.
7. Vijeće ponovno ističe svoju predanost Akcijskom planu EU-a za žene, mir i sigurnost. Nastavit će promicati provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 i na toj osnovi uključiti rodnu dimenziju u sve civilne i vojne akcije ZSOP-a, s posebnim naglaskom na broju žena na svim funkcijama, uključujući vodeće položaje. Vijeće također naglašava svoju predanost Akcijskom planu EU-a za ljudska prava i demokraciju. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti zaštiti civila i zaštiti djece u oružanim sukobima, u skladu s relevantnim smjernicama, uključujući misije i operacije ZSOP-a.

Jačanje civilnog i vojnog operativnog angažmana Unije

8. EU je posljednjih godina znatno povećao svoj operativni kapacitet i učinak. Vijeće ističe ključan doprinos jedanaest civilnih i šest vojnih misija i operacija ZSOP-a globalnom miru i sigurnosti u okviru integriranog pristupa EU-a vanjskim sukobima i krizama i stoga sigurnosti Unije i njezinih građana. Vijeće poziva na daljnje jačanje otpornosti i fleksibilnosti civilnih i vojnih operativnih obveza EU-a kako bi se povećala njihova djelotvornost kao i osigurala bolja spremnost civilnih i vojnih kapaciteta EU-a za odgovor na hitne krize. Također ponavlja i naglašava snažnu potrebu i odgovornost država članica da osiguraju dostatna sredstva i osoblje za sve civilne i vojne misije i operacije ZSOP-a kako bi osigurale djelotvornu provedbu svojih mandata i vjerodostojnost djelovanja EU-a te poziva na daljnje istraživanje razvoja poticaja za poboljšanje okupljanja snaga.

Vijeće također poziva na daljnji rad kako bi se osiguralo da EU može provoditi vrste misija i operacija ZSOP-a opisane u razini ambicije iz 2016. u cijelom spektru zadaća upravljanja krizama te poziva na daljnja razmatranja u vezi s mogućom primjenom članka 44. UEU-a i istraživanjem mogućnosti za pravodoban i učinkovit postupak donošenja odluka. Potiče bližu suradnju, koordinaciju kao i razvijanje veza između operativnih angažmana država članica te misija i operacija ZSOP-a, uzimajući u obzir mandate i ciljeve EU-a, kao i postupke donošenja odluka EU-a, te poziva na više razmatranja o toj temi.

9. Vijeće pozdravlja trenutačni napredak u provedbi snažnijeg mandata misije EUTM Mali i njezinu bližu suradnju s misijama EUCAP SAHEL Mali i EUCAP SAHEL Niger, u skladu s regionalizacijom civilnih i vojnih akcija ZSOP-a u Sahelu, kao i napore poduzete u širem okviru Koalicije za Sahel. Naglašava prioritetnu važnost brze, konkretne potpore lokalnim partnerima u središtu Malija i Burkine Faso, kao i Nigeru. Vijeće također pozdravlja integraciju Zajedničke radne skupine za posebne operacije Gazelle u misiju EUTM Mali. Poziva na uključivanje zadaća mentorstva u misije ZSOP-a za vojno osposobljavanje, gdje je to primjereno.

U skladu sa Zaključcima Vijeća o Rogu Afrike Vijeće ponovno ističe predanost EU-a mobilizaciji cijelog niza svojih alata i politika za potporu svojim strateškim prioritetima u regiji. U tom kontekstu Vijeće naglašava doprinos ojačanog mandata operacije EUNAVFOR Atalanta trajnoj predanosti EU-a miru i sigurnosti na Rogu Afrike te ponovno ističe hitnu potrebu za pružanjem potpore misiji EUTM Somalia predviđenim sposobnostima kako bi se omogućilo da ta misija ispuni svoj mandat. Također prepoznaje važnost kontinuirane prisutnosti operacije EUFOR Althea u Bosni i Hercegovini. Vijeće također pozdravlja daljnje produljenje mandata misije EUAM Ukraine za još tri godine te pojačani doprinos njezinih četiriju područnih ureda. Također pozdravlja obnovu mandata misije EUMM Georgia, a osobito jačanje njezinih analitičkih kapaciteta.

10. Vijeće pozdravlja obnovu mandata operacije EUNAVFOR MED Irini na dvije godine, do 31. ožujka 2023. U skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a operacija Irini nastaviti će doprinositi provedbi embarga UN-a na oružje Libiji i djelovati kao sredstvo za odvratanje od trgovine oružjem provođenjem inspekcija i praćenjem sumnjivih aktivnosti na nepristran i djelotvoran način.¹ U tom pogledu Vijeće naglašava važnost RVSUN-a 2570 kao i obnove Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2292(2016). Poziva sve države zastave da djeluju u dobroj vjeri i surađuju u inspekcijama resursa operacije te poziva sve države da pojačaju napore za učinkovito sprečavanje kršenja embarga. Naglašava svoju odlučnost da učini sve što je u njegovoj moći kako bi doprinio učinkovitoj provedbi Rezolucije VSUN-a 2292 i naknadnih rezolucija te poziva ESVD da u suradnji s operacijom Irini dodatno ojača stratešku komunikaciju. Vijeće ponovno potvrđuje ponudu i spremnost EU-a da doprinese izgradnji kapaciteta te osposobljavanju libijske obalne straže i mornarice u okviru operacije Irini kao i, među ostalim, Kriznim uzajamnim fondom EU-a za Afriku (EUTF), uključujući, među ostalim, program Komisije za potporu integriranom upravljanju granicama i migracijama u Libiji (SIBMMIL). Vijeće ponovno ističe predanost EU-a nastavku pružanja potpore mirovnom procesu pod vodstvom UN-a putem integriranog pristupa EU-a. Također pozdravlja stalnu prisutnost misije EUBAM Libya u toj zemlji te napore i postignuća misije u pružanju potpore libijskim vlastima u upravljanju granicama, izvršavanju zakonodavstva i kaznenom pravosuđu.

¹ U skladu s RVSUN-om 1970 (2011) i naknadnim rezolucijama, uključujući RVSUN 2292 (2016) i RVSUN 2526 (2020).

11. Napominjući da je veza između unutarnjih i vanjskih sigurnosnih aspekata postala sve važnija, Vijeće poziva na pojačane napore za poboljšanje sinergija između unutarnjih i vanjskih politika EU-a, kao i između aktera iz područja ZSOP-a i PUP-a. Također naglašava važnost jačanja svijesti i sposobnosti reagiranja EU-a u svim fazama ciklusa sukoba, od ranog upozoravanja i sprečavanja sukoba do upravljanja krizama, stabilizacije i izgradnje mira. Vijeće također pozdravlja tekući rad na poboljšanju otpornosti misija i operacija ZSOP-a te sposobnosti za borbu protiv, među ostalim, hibridnih prijetnji, kibernetičkih napada i kampanja dezinformiranja, osobito u sve lošijim sigurnosnim okruženjima, te poziva na koordinirane komunikacijske strategije kao i na poboljšanu civilnu i vojnu koordinaciju i suradnju, među ostalim u područjima kao što su medicinska evakuacija i strateška evakuacija.
12. Vijeće pozdravlja uspostavu Europskog instrumenta mirovne pomoći i njegov budući doprinos jačanju uloge EU-a kao globalnog pružatelja sigurnosti pružanjem sveobuhvatne vojne i obrambene potpore partnerima i popunjavanjem postojećih praznina u području izgradnje kapaciteta, posebno, među ostalim, osiguravanjem vojne opreme unutar dogovorenog okvira. Također podsjeća na globalno područje primjene Europskog instrumenta mirovne pomoći i važnost osiguravanja kontinuiteta i dosljednosti s postojećim djelovanjima, kao i pokretanja novih djelovanja, u skladu s integriranim pristupom EU-a. Mjere pomoći bit će popraćene razmjernim, temeljitim procjenama rizika i snažnim zaštitnim mjerama, uz istodobno zadržavanje sposobnosti brzog odgovora na sukobe i krize. Vijeće poziva na brzu operacionalizaciju Europskog instrumenta mirovne pomoći i poziva države članice i Visokog predstavnika, uz potporu ESVD-a, da predstave prijedloge mjera pomoći, uzimajući u obzir prioritete djelovanja EU-a kako su ih definirali Europsko vijeće i Vijeće, s ciljem provedbe prvih mjera pomoći od srpnja 2021. Vijeće podsjeća na to da je cilj Europskog instrumenta mirovne pomoći jačanje sposobnosti partnerskih zemalja da spriječe krize i odgovore na njih te da doprinosi njihovoj otpornosti kako bi im se omogućilo da bolje zaštite svoje stanovništvo. Vijeće naglašava da se Europskim instrumentom mirovne pomoći podupiru, među ostalim, vojni aspekti mirovnih operacija, ali podsjeća na to da se njime neće financirati kapaciteti koji se financiraju iz proračuna Unije te da će Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju biti od ključne važnosti za pružanje potpore, u najvećoj mogućoj mjeri, djelovanjima koja se odnose na razvoj i suradnju u područjima mira i sigurnosti, među ostalim primjenom njegovih stupova i modaliteta, a osobito pomoći vojnim akterima u izgradnji kapaciteta za potporu razvoju i sigurnosti u razvoju (CBDSD).

S ciljem daljnjeg poboljšanja integriranog pristupa EU-a, poziva na blisku i redovitu koordinaciju između Vijeća, ESVD-a i Komisije kako bi se osigurala komplementarnost i izbjegla udvostručavanja ili nedostaci, osobito između Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju i Europskog instrumenta mirovne pomoći.

13. Vijeće ističe potrebu za učinkovitijim planiranjem i zapovijedanjem EU-a. U tom pogledu ponovno ističe važnost službe za vojno planiranje i provođenje (MPCC). Vijeće podsjeća na to da je potrebno osigurati odgovarajuće osoblje putem doprinosa država članica te što prije riješiti preostale potrebe u pogledu infrastrukture i sigurne komunikacije za MPCC. Vijeće će ponovno razmotriti to pitanje najkasnije do studenoga 2021., s ciljem postizanja dogovora o daljnjim koracima.

Također naglašava važnost službe za civilno planiranje i provođenje (CPCC) i širih napora, među ostalim putem zajedničke potporne jedinice za koordinaciju (JSCC), kako bi se ojačala uloga EU-a kao pružatelja civilne i vojne sigurnosti.

14. Vijeće također prepoznaje da je civilno upravljanje kriznim situacijama važnije nego ikad prije u pogledu njegova važnog doprinosa reformi sigurnosnog sektora, stabilnosti i vladavini prava, čime se ujedno pomaže zemljama domaćinima u promicanju preuzimanja odgovornosti na lokalnoj razini. Vijeće pozdravlja opći napredak ostvaren u provedbi pakta za civilni ZSOP, čiji je cilj da civilni ZSOP postane sposobniji, učinkovitiji, fleksibilniji, odgovorniji i povezaniji s drugim akterima EU-a. Također uvažava pozitivan napredak ESVD-a i službi Komisije na razini EU-a i država članica na nacionalnoj razini te poziva na strukturiraniji i strateški razvoj civilnih kapaciteta, među ostalim odgovarajućim osposobljavanjem i jačanjem civilnih i vojnih sinergija. Vijeće podsjeća da je potrebno povećati vidljivost civilnog ZSOP-a kao i pojačati napore za poboljšanje uzajamno korisnih partnerstava s relevantnim međunarodnim organizacijama i partnerskim zemljama koje dijele vrijednosti i ciljeve EU-a, uz potpuno poštovanje institucijskog okvira EU-a.

S obzirom na godišnju revizijsku konferenciju u studenome 2021. Vijeće naglašava da je potrebno da države članice, ESVD i službe Komisije nastave raditi na potpunoj provedbi pakta za civilni ZSOP do početka ljeta 2023., usredotočujući se na etape za 2021. koje je Vijeće dogovorilo u prosincu 2020. Vijeće prepoznaje da će se provedbom pakta za civilni ZSOP postaviti i temelji za daljnji rad, među ostalim u pogledu civilnog upravljanja krizama nakon 2023.

15. U okviru jačanja sigurnosne i obrambene suradnje EU-a i upravljanja krizama Vijeće ističe napore Europske akademije za sigurnost i obranu u promicanju boljeg razumijevanja ZSOP-a kao ključnog dijela ZVSP-a među državama članicama u području osposobljavanja i obrazovanja u okviru ZSOP-a, među ostalim pružanjem osposobljavanja prije raspoređivanja za misije i operacije ZSOP-a te usklađivanjem nadležnosti civilnih stručnjaka i vojnih časnika.

Jačanje obrambenih inicijativa EU-a

16. Vijeće sa zanimanjem iščekuje nastavak provedbe stalne strukturirane suradnje (PESCO) u skladu sa smjernicama iz strateškog preispitivanja PESCO-a u studenome 2020., posebno u okviru relevantne preporuke Vijeća kojom se utvrđuju precizniji ciljevi za ispunjavanje snažnijih obveza. Sa zanimanjem iščekuje reviziju Odluke Vijeća o uspostavi zajedničkog skupa pravila za upravljanje projektima u okviru PESCO-a do studenoga 2021. Naglašava da je važno osigurati da tekući projekti PESCO-a ostvare konkretne rezultate ili da ostvare potpunu operativnu sposobnost do kraja sljedeće faze PESCO-a (2021. – 2025.)². Slaže se da postoji potreba da države članice sudionice PESCO-a poboljšaju ispunjavanje svih snažnijih obveza, s posebnim naglaskom na suradničkom pristupu i operativnoj spremnosti, te sa zanimanjem iščekuje nove ambiciozne projekte PESCO-a do studenoga 2021., uzimajući u obzir nalaze i preporuke iz koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD) za rješavanje nedostataka u operativnom području i području sposobnosti, kao i godišnje izvješće Visokog predstavnika o PESCO-u koje će se predstaviti do srpnja 2021. na temelju nacionalnih planova provedbe.

² Projekti navedeni u Dodatku 2. Prilogu Zaključcima Vijeća o strateškom preispitivanju PESCO-a 2020.

Vijeće nadalje pozdravlja poziv Kanadi, Norveškoj i Sjedinjenim Američkim Državama da sudjeluju u projektu „Vojna mobilnost” u okviru PESCO-a u skladu s trima odlukama koje je donijelo, u kojima je utvrđeno da njihovo sudjelovanje u tom projektu ispunjava opće uvjete pod kojima bi treće države mogle iznimno biti pozvane na sudjelovanje u pojedinačnim projektima u okviru PESCO-a, kako je navedeno u Odluci (ZVSP) 2020/1639 od 5. studenoga 2020. Partnere koji ispunjavaju te opće uvjete moglo bi se iznimno pozvati na sudjelovanje u pojedinačnim projektima u okviru PESCO-a u budućnosti u skladu s postupkom pozivanja iz Odluke (ZVSP) 2020/1639, među ostalim na temelju jednoglasne odluke Vijeća.

17. Vijeće pozdravlja brzu provedbu Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP), osobito financiranje šesnaest projekata iz pozivâ na podnošenje prijedloga iz 2019., uključujući devet projekata povezanih s projektima u okviru PESCO-a, što ukazuje na pojačanu usklađenost među inicijativama EU-a u području obrane. Vijeće također sa zanimanjem iščekuje brzo donošenje odluke o dodjeli u vezi s pozivima na podnošenje prijedloga iz 2020., pozdravlja napredak u provedbi pripremnog djelovanja za istraživanja u području obrane i pokretanje projekata o, među ostalim, disruptivnim tehnologijama. Također pozdravlja donošenje Uredbe o Europskom fondu za obranu (EDF) te sa zanimanjem iščekuje donošenje ambicioznog godišnjeg programa rada za 2021. koji je u skladu s prioritetima EU-a za razvoj sposobnosti koji proizlaze iz plana za razvoj sposobnosti. Europski fond za obranu ključan je za potporu konkurentnosti, učinkovitosti i inovacijskog kapaciteta europske obrambene tehnološke i industrijske baze diljem Unije, prekogranične suradnje, disruptivnih tehnologija i prekograničnog sudjelovanja malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi). Vijeće potiče Komisiju da MSP-ovima olakša pristup netradicionalnim dobavljačima te da potiče ulaganja u obrambeni lanac opskrbe. Također poziva države članice i relevantne institucije da nastave raditi na jačanju i poboljšanju sigurnosti opskrbe obrambenim proizvodima i tehnologijama.

18. Vijeće pozdravlja Akcijski plan o sinergijama između civilne, obrambene i svemirske industrije koji je predstavila Komisija i kojim se poštuju pravne osnove i različite prirode odgovarajućih programa i inicijativa EU-a, uključujući civilnu prirodu svemirskog programa EU-a. Brza i potpuna provedba tog akcijskog plana, u bliskoj suradnji s relevantnim dionicima i na temelju uključivosti svih država članica, pomoći će EU-u da zadrži svoju tehnološku prednost zahvaljujući konkurentnijoj strateškoj industrijskoj i tehnološkoj bazi, među ostalim u području sigurnosti i obrane, te zahvaljujući aktivnijoj ulozi novoosnovanih poduzeća, MSP-ova i organizacija za istraživanja i tehnologiju. Vijeće također sa zanimanjem iščekuje predstojeći Komisijin plan za ključne tehnologije za sigurnost i obranu, koji obuhvaća mogućnosti za poticanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija te smanjenje naših strateških ovisnosti u ključnim tehnologijama i lancima vrijednosti. Vijeće se zauzima za to da se u te mogućnosti, koliko je to moguće, prema potrebi uključe iskustva stečena u provedbi pripremnog djelovanja Europske unije za istraživanja u području obrane, Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i Europskog fonda za obranu. U tom bi se kontekstu koristan doprinos trebao pružiti radom Europske obrambene agencije (EDA) na ključnim tehnologijama, među ostalim u okviru sveobuhvatnog strateškog plana istraživanja (OSRA) i ključnih strateških aktivnosti (KSA). Vijeće također poziva na jačanje uloge EDA-e u poticanju inovacija u području obrane, uključujući disruptivne tehnologije, te u tu svrhu poziva visokog predstavnika / čelnika Europske obrambene agencije da do kraja 2021. predstavi mogućnosti u tom području. Vijeće potiče države članice i relevantne institucije EU-a da nastave raditi na jačanju i poboljšanju sigurnosti opskrbe obrambenim proizvodima i tehnologijama. Vijeće potiče Europsku investicijsku banku da razmotri daljnje korake s ciljem podupiranja ulaganja u aktivnosti istraživanja i razvoja u području obrane.
19. Ponovno ističući važnost osiguravanja usklađenosti među različitim obrambenim inicijativama EU-a, poštujući pritom njihovu različitu prirodu i različite pravne osnove, Vijeće poziva visokog predstavnika da, djelujući u svojstvu potpredsjednika Komisije i čelnika Europske obrambene agencije prije ljeta 2021. sastavi treće izvješće o interakcijama, međusobnim vezama i usklađenosti među obrambenim inicijativama EU-a (CARD, PESCO, Europski fond za obranu).

Jačanje otpornosti i osiguravanje pristupa Europe globalnim zajedničkim dobrima

20. Vijeće ističe potrebu za daljnjim jačanjem otpornosti Unije i država članica, kao i njihove sposobnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji, među ostalim dezinformacija, provedbom relevantnih djelovanja i u kontekstu strategije za sigurnosnu uniju, strategije za kibersigurnost i akcijskog plana za europsku demokraciju, osiguravanjem koordinirane i integrirane upotrebe postojećih i mogućih novih alata za suzbijanje hibridnih prijetnji na razini EU-a i država članica te poboljšanjem sposobnosti EU-a u pogledu pripravnosti, informiranosti o stanju i samostalne analize te doprinosom povećanju otpornosti partnerâ. Vijeće je i dalje predano razmatranju mogućih odgovora u području hibridnih prijetnji, uključujući, među ostalim, operacije vanjskog uplitanja i utjecaja, koji mogu obuhvaćati preventivne mjere, kao i nametanje troškova neprijateljskim i nedržavnim akterima. Također prepoznaje važnost povećane sigurnosti u pogledu telekomunikacija i izravnih stranih ulaganja u okviru područja primjene prava EU-a i nacionalnog prava. Vijeće sa zanimanjem iščekuje napredak u provedbi inicijativa strategije za sigurnosnu uniju u području suzbijanja hibridnih prijetnji, kao što su uključivanje s time povezanih pitanja u oblikovanje politika, utvrđivanje osnova za sektorsku otpornost i internetska platforma za mjere na razini EU-a za suzbijanje hibridnih prijetnji te relevantni pravni dokumenti. Vijeće prima na znanje činjenicu da je u strategiji EU-a za sigurnosnu uniju jedinica za otkrivanje hibridnih prijetnji u okviru Obavještajnog i situacijskog centra EU-a (EU INTCEN) prepoznata kao središnja točka za procjene hibridnih prijetnji te sa zanimanjem iščekuje rezultate drugog izdanja istraživanja o hibridnom riziku na temelju doprinosa država članica kao i relevantnih institucija i tijela EU-a te poziva Komisiju da, zajedno s drugim institucijama i tijelima EU-a, prema potrebi doprinese tom istraživanju³. Podsjećajući na svoje zaključke iz lipnja 2020., Vijeće ponovno ističe potrebu za jačanjem sigurnosti institucija i tijela EU-a protiv svih vrsta zlonamjernih aktivnosti.

³ Mjera 1. Zajedničkog okvira.

21. Vijeće prepoznaje da su globalna zajednička dobra (uključujući svemir, kiberprostor i otvoreno more) sve češće izložena jednostranim pokušajima prisvajanja, nadzoru ulaza i konfliktnom postupanju te je predana osiguravanju sigurnog pristupa Europe tim globalnim zajedničkim dobrima. Hitno su stoga potrebni daljnja razmatranja i znatan napredak EU-a u, prema potrebi, promicanju interesa i vrijednosti EU-a, kao i globalnog poretka utemeljenog na pravilima, također u području sigurnosti i obrane.
22. Podsjećajući na svoje zaključke iz ožujka 2021. o strategiji EU-a za kibersigurnost za digitalno desetljeće, Vijeće naglašava potrebu za daljnjim jačanjem sposobnosti EU-a u području kibersigurnosti i kiberobrane. Vijeće sa zanimanjem iščekuje predstojeće preispitivanje okvira za politiku kiberobrane te Vojne vizije i strategije o kiberprostoru kao području operacija s ciljem osiguravanja potpune integracije kibersigurnosti i kiberobrane u šire područje sigurnosti i obrane. Nadalje, pozdravlja napore za poboljšanje civilno-vojnih sinergija i koordinacije u području kiberobrane i kibersigurnosti. Uvažava kontinuiranu provedbu alata EU-a za kiberdiplomaciju kao važan korak za sprečavanje, obeshrabrivanje i odvrćanje od zlonamjernih kiberaktivnosti i odgovor na njih. Također ponovno potvrđuje svoju predanost mirnom rješavanju međunarodnih sporova u kiberprostoru kako bi se smanjio rizik od pogrešnog shvaćanja, eskalacije i sukoba koji mogu proizaći iz kiberincidenata. Nadalje, Vijeće poziva na više rasprava utemeljenih na scenarijima posvećenih kiberpitanjima. Vijeće također naglašava potrebu za daljnjim naporima u cilju jačanja i razvoja snažnih, sigurnih, otpornih, prilagodljivih i interoperabilnih klasificiranih i neklasificiranih komunikacijskih i informacijskih sustava unutar institucija, tijela i agencija EU-a te s državama članicama.
23. Podsjećajući na svoje zaključke iz siječnja 2021., Vijeće pozdravlja pokretanje pilot-projekta o konceptu koordinirane pomorske prisutnosti u Gvinejskom zaljevu, te će, na temelju stečenih iskustava koja će biti predstavljena u svibnju 2021., ispitati mogućnost primjene tog koncepta u drugim potencijalnim budućim pomorskim područjima od interesa, među ostalim u indo-pacifičkoj regiji, u skladu sa zaključcima Vijeća od 16. travnja 2021. o strategiji EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji, među ostalim u suradnji s relevantnim partnerima. Imajući na umu potrebu da se u potpunosti provede pilot-projekt u Gvinejskom zaljevu, Vijeće će do siječnja 2022. ponovno razmotriti njegovu provedbu.

Nadalje, Vijeće poziva na daljnje jačanje uloge EU-a kao globalnog pružatelja pomorske sigurnosti u promicanju međunarodnog prava, posebno Konvencije UN-a o pravu mora (UNCLOS), obrani interesa EU-a, podupiranju slobode plovidbe, među ostalim upotrebom pomorskih snaga država članica EU-a u kontekstu pomorske diplomacije te produbljivanju pomorske suradnje s partnerima u okviru Strategije pomorske sigurnosti EU-a i povezanog akcijskog plana. Također naglašava potrebu za redovitijim pristajanjima u luku europskih plovila diljem svijeta kao instrumentu suradnje i umrežavanja s partnerskim zemljama.

24. Vijeće ponovno ističe sve veću važnost prostora za autonomiju Unije i njezinih država članica te podsjeća na to da taj strateški sektor sve više podliježe zagušenju, osporavanju, napetostima i tržišnom natjecanju. U tom kontekstu naglašava sigurnosnu dimenziju predstojećeg svemirskog programa EU-a i ulogu visokog predstavnika, država članica i Komisije u rješavanju s time povezanih prijetnji. Vijeće poziva na daljnja strateška promišljanja o svemirskoj, sigurnosnoj i obrambenoj dimenziji EU-a, uzimajući u obzir civilnu prirodu svemirskog programa EU-a. Vijeće također naglašava vrijedan doprinos Satelitskog centra EU-a ZVSP-u i ZSOP-u putem podrške u pogledu geoprostornih obavještajnih podataka koju pruža Unijinoj zajednici za analizu obavještajnih podataka, misijama i operacijama ZSOP-a, posebno za operaciju Irini, i vanjsko djelovanje EU-a, a osobito pružanjem podrške UN-u, OEES-u, Organizaciji za zabranu kemijskog oružja (OPCW), kao i državama članicama.
25. Vijeće pozdravlja politički dogovor o Instrumentu za povezivanje Europe za razdoblje 2021. – 2027. i sa zanimanjem očekuje prve pozive na podnošenje prijedloga za projekte dvojne namjene kako bi se unaprijedila prometna infrastruktura i poboljšala civilna i vojna mobilnost. Poziva na nastavak provedbe Akcijskog plana EU-a za vojnu mobilnost i sa zanimanjem iščekuje treće zajedničko izvješće o napretku do kraja ljeta 2021. Vijeće također poziva na daljnje razmatranje mogućih djelovanja, relevantnih aktera i novih ciljeva (u područjima kao što su digitalizacija, povećanje kiberotpornosti prometne infrastrukture i sustava, upotreba umjetne inteligencije) u cilju poboljšanja vojne mobilnosti unutar i izvan EU-a.

Vijeće pozdravlja i napredak ostvaren u pogledu vojne mobilnosti u kontekstu PESCO-a, u okviru Europske obrambene agencije, kao i na nacionalnoj razini, te poziva na daljnji rad na ubrzanju, pojednostavnjenju i standardizaciji postupaka prelaska granica primjenom pristupa koji obuhvaća sve razine vlasti. Nadalje, Vijeće poziva na više rasprava utemeljenih na scenarijima i vježbi u području vojne mobilnosti.

Jačanje partnerstava

26. Vijeće ističe vrijednost partnerstava za doprinos jačanju sposobnosti EU-a za djelovanje i njihove uloge u podupiranju multilateralnog svjetskog poretka utemeljenog na pravilima. Ponovno ističe važnost partnerstava u području sigurnosti i obrane s međunarodnim i regionalnim partnerskim organizacijama, uključujući UN, NATO, OEES, Afričku uniju, Ligu arapskih država i ASEAN, te posebno poziva na daljnji razvoj bilateralnih odnosa s partnerskim zemljama koji se temelje na više strateškom i prilagođenijem pristupu s naglaskom na partnerima istomišljenicima koji dijele vrijednosti EU-a, uključujući poštovanje međunarodnog prava. U tom kontekstu Vijeće sa zanimanjem iščekuje provedbu poboljšanih modaliteta za sudjelovanje trećih zemalja u misijama i operacijama ZSOP-a uz puno poštovanje oblikovanja odluka EU-a, kao i njegove autonomije u donošenju odluka. To uključuje mogućnosti za poboljšanje pravodobne razmjene informacija, sudjelovanja u osposobljavanju i vježbama te savjetovanja u ranoj fazi s potencijalnim partnerima doprinositeljima budućim misijama i operacijama ZSOP-a.
27. Vijeće pozdravlja znatan napredak u provedbi prioriteta EU-a i UN-a za razdoblje 2019. – 2021. u pogledu mirovnih operacija i upravljanja kriznim situacijama, što je pretočeno u uzajamnu potporu misija i operacija na terenu, ali i pojačanu suradnju, posebno u pogledu pitanja u vezi s vladavinom prava, radom policije i Programom o ženama, miru i sigurnosti te u rješavanju pitanja u vezi s kontrolom oružja. Potpisivanje Okvirnog sporazuma UN-a i EU-a o uzajamnoj potpori važan je korak prema poboljšanju suradnje u tom području.

U kontekstu predstojećih savjetovanja o sljedećem skupu prioriteta EU-a i UN-a za razdoblje 2022. – 2024. i na temelju trećeg izvješća o napretku Vijeće poziva na jačanje i prilagodbu strateškog partnerstva EU-a i UN-a u području upravljanja krizama i mirovnih operacija kako bi se riješili novi sigurnosni izazovi i nedostaci utvrđeni tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 te dodatno povećala djelotvornost naših misija i operacija na terenu. Vijeće poziva ESVD da u rujnu 2021. predstavi prijedloge o sljedećem skupu prioriteta za razdoblje 2022. – 2024.

28. Vijeće pozdravlja znatan napredak postignut u suradnji EU-a i NATO-a od potpisivanja zajedničkih izjava iz Varšave 2016. i Bruxellesa 2018. te naglašava važnost poboljšanog, uzajamno osnažujućeg i korisnog strateškog partnerstva EU-a i NATO-a u područjima od zajedničkog interesa s općim ciljem izgradnje istinskog i konstruktivnog odnosa između tih dviju organizacija. S obzirom na zajedničke izazove u pogledu euroatlantske sigurnosti Vijeće ponovno ističe važnost pojačane suradnje između tih dviju organizacija radi promicanja i očuvanja zajedničkih vrijednosti i zajedničkih sigurnosnih interesa. U tom pogledu ponovno potvrđuje da su brza i konkretna provedba zajedničkih izjava i zajedničkog skupa prijedloga i dalje ključan politički prioritet EU-a te ponavlja da se suradnja EU-a i NATO-a i dalje odvija uz potpuno poštovanje načela transparentnosti, uzajamnosti i uključenosti, kao i autonomije u donošenju odluka i postupcima obiju organizacija. S obzirom na predstojeću petu obljetnicu potpisivanja Zajedničke izjave iz Varšave Vijeće potiče daljnji rad unutar dogovorenog okvira na provedbi dviju zajedničkih izjava i zajedničkog skupa od 74 prijedloga u bliskoj suradnji sa svim državama članicama i uz potpuno sudjelovanje svih država članica. Vijeće posebno poziva na brz napredak prema ambicioznoj provedbi novog plana usporednih i koordiniranih vježbi. Ponovno ističe potrebu za učinkovitom operativnom suradnjom u zajedničkim područjima razmještanja, posebno između NATO-ova pomorskog zapovjedništva (MARCOM) i operacije EUNAVFOR Irini, pozivajući na sklapanje administrativnog dogovora koji bi se temeljio na okviru postignutom za operaciju Sophia. Osim toga, Vijeće ističe potrebu za obnovljenim i trajnim naporima u područjima kao što su politički dijalog, vojna mobilnost i suzbijanje hibridnih prijetnji, što obuhvaća jačanje otpornosti, kibersigurnost i obranu te izgradnju kapaciteta partnera.

Nadalje, prepoznaje potrebu za istraživanjem mogućnosti za utvrđivanje, u uključivom procesu, novih područja za zajednički rad, uz poštovanje nadležnosti EU-a i institucionalne ravnoteže. Nadalje, Vijeće ponovno potvrđuje važnost neometane razmjene informacija između EU-a i NATO-a, na uključiv i nediskriminirajući način, za daljnje jačanje suradnje između tih dviju organizacija u svim dogovorenim područjima interakcije kako bi se potaknule sinergije i izbjeglo nepotrebno udvostručavanje. Vijeće sa zanimanjem iščekuje predstojeće šesto izvješće o napretku koje će zajedno podnijeti visoki predstavnik / potpredsjednik Komisije / čelnik Europske obrambene agencije i glavni tajnik NATO-a. Uzimajući u obzir različitu prirodu obiju organizacija i njihove odgovarajuće odgovornosti i članstva te uz potpuno poštovanje autonomije EU-a u donošenju odluka, Vijeće prepoznaje važnost usklađenosti između postupaka promišljanja koji su u tijeku u EU-u i NATO-u.

29. Na temelju administrativnih dogovora EU-a i OESS-a iz 2018. Vijeće potiče razvoj institucionalizirane suradnje EU-a i OESS-a u području sprečavanja sukoba i upravljanja krizama.
30. Ponovno potvrđujući svoje zaključke o odnosima EU-a i SAD-a od 7. prosinca 2020., Vijeće naglašava da je snažno transatlantsko partnerstvo ključno za osiguravanje i doprinos zajedničkoj sigurnosti, stabilnosti i blagostanju te ponovno ističe da bi Europska unija i Sjedinjene Američke Države trebale nastaviti održavati blisku suradnju i dijalog u području sigurnosti i obrane te dodatno jačati svoje zajedničke napore, među ostalim pojačanim, međusobno nadopunjujućim i korisnim strateškim partnerstvom EU-a i NATO-a u područjima od zajedničkog interesa u okviru zajedničkih izjava iz Varšave 2016. i Bruxellesa 2018. Vijeće pozdravlja objavu elemenata koji se odnose na sigurnost i obranu iz Zajedničke komunikacije od 2. prosinca 2020. pod naslovom „Nova strategija EU-a i SAD-a za globalne promjene”. Na temelju zajedničkih vrijednosti, zajedničkih interesa i globalnog utjecaja Vijeće podsjeća na svoju spremnost da se uključi u redovit, sveobuhvatan, strateški i politički dijalog sa Sjedinjenim Američkim Državama. U tom okviru sa zanimanjem iščekuje bližu i uzajamno korisnu suradnju i strukturirani dijalog u području sigurnosti i obrane s novom vladom SAD-a u područjima kao što su inicijative u pogledu sigurnosti i obrane, razoružanje i neširenje oružja, učinak novih i disruptivnih tehnologija, kiberobrana, vojna mobilnost, suzbijanje hibridnih prijetnji uključujući dezinformacije, upravljanje krizama i odnos sa strateškim konkurentima.

Na temelju važnog doprinosa SAD-a i EU-a transatlantskoj sigurnosti, među ostalim nedavnim inicijativama u području obrane, takav bi namjenski dijalog omogućio bližu suradnju. Snažnijim EU-om u području sigurnosti i obrane osnažit će se i transatlantsko partnerstvo.
